

1. Olkoon $L: V \rightarrow V$ operaattori. Oletetaan, että jokainen $v \in V$ on L :n ominaisvektori. Osoita, että $L = r \text{id}$ jollakin $r \in K$.
2. Olkoon V äärellisulotteinen vektoriavaruus. Olkoon $W \subset V$ aliavaruus siten, että W on L -invariantti jokaisella $L \in L(V)$. Osoita, että $W = 0$ tai $W = V$.
3. Olkoon $L: V \rightarrow V$ operaattori, missä V äärellisulotteinen vektoriavaruus. Oletetaan, että jokainen V :n aliavaruus W , jolle $\dim W = \dim V - 1$ on L -invariantti. Osoita, että $L = r \text{id}$ jollakin $r \in K$.
4. Olkoon $L: \mathbb{R}^{(N)} \rightarrow \mathbb{R}^{(N)}$ ”siirtooperaattori”

$$L(x_1, x_2, \dots) = (x_2, x_3, \dots).$$

Tutki mitä ominaisarvoja L :llä on ja mitkä ovat vastaavat ominaisaliavaruudet.

5. Olkoot $L, L': V \rightarrow V$ lineaariset operaattorit, äärellisulotteisessa vektoriavaruudessa V . Osoita, että $\text{tr}(LL' - L'L) = 0$. Osoita tämän avulla, että *komutaattori* $LL' - L'L$ ei voi koskaan olla identtinen kuvaus $\text{id}: V \rightarrow V$.
6. Olkoon $L: V \rightarrow V$ operaattori ja $\dim V = k$. Osoita, että V :llä on korkeintaan $k + 1$ ominaisarvoa. Anna esimerkki, jossa ominaisarvoja tasan $k + 1$ kappaletta.
7. Olkoon

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \in M(2 \times 2; \mathbb{R}).$$

- a) Osoita, että A :llä on ominaisarvot

$$\lambda_{\pm} = \frac{1 \pm \sqrt{5}}{2}$$

ja esitä A muodossa

$$A = BDB^{-1},$$

missä D on diagonaalinen matriisi

$$D = \begin{bmatrix} \lambda_+ & 0 \\ 0 & \lambda_- \end{bmatrix}.$$

- b) Osoita, että kaikilla $m \in \mathbb{N}$ toisaalta pätee $A^m = BD^mB^{-1}$ mutta toisaalta

$$A^m = \begin{bmatrix} f_{m-1} & f_m \\ f_m & f_{m+1} \end{bmatrix},$$

missä f_n on n 's Fibonaccin luku.

c) Johda edellisen avulla kaavaa Fibonaccin luvuille

$$f_m = \frac{\lambda_+^m - \lambda_-^m}{\sqrt{5}}.$$

8. Olkoon K kunta, a_1, \dots, a_n kunnan K alkioita. Tarkastellaan $K[X]$ -kerroin $(n+1) \times (n+1)$ -matriisi

$$\Delta_n = \begin{bmatrix} 1 & a_1 & a_1^2 & \dots & a_1^n \\ 1 & a_2 & a_2^2 & \dots & a_2^n \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 1 & X & X^2 & \dots & X^n \end{bmatrix}.$$

a) Osoita, että $p = \det \Delta_n$ on tasan n -asteinen polynomi ja a_1, \dots, a_n ovat sen juuret.

b) Osoita (esim. induktiolla), että

$$p(a_{n+1}) = \prod_{1 \leq i < j \leq n+1} (a_j - a_i)$$

jokaisella $a_{n+1} \in K$.

9. Olkoon K kunta jossa on vähintään $n+1$ (eri) alkioita a_1, \dots, a_n, a_{n+1} . Osoita edellisen tehtävän avulla, että jos $p, q \in K[X]$ ovat polynomit, joiden asteet korkeintaan n ja $p(x) = q(x)$ kaikilla $x \in K$, niin $p = q$ $K[X]$:ssä.

Totea, että jos K on ääretön kunta, niin polynomit $p, q \in K[X]$ ovat samat jos ja vain jos ne määrittelevät samat polynomifunktiot $p, q: K \rightarrow K$ (eli jos ja vain jos $p(x) = q(x)$ kaikilla $x \in K$).

10. Olkoon K äärellinen kunta jossa on tasan $n+1$ alkioita a_1, \dots, a_n, a_{n+1} . Olkoon $p \in K[X]$ polynomi

$$\prod_{i=1}^{n+1} (X - a_i).$$

Merkitään $K[x]$:llä kaikkien polynomifunktioiden $p: K \rightarrow K$ muodostamaa rengasta. Osoita, että $K[x] \cong K[X](p)$, missä (p) on p :n viritämä ideaali.

11. Olkoon n pariton. Osoita, että mikään $J \in M(n \times n; \mathbb{R})$ ei toteuta yhtälöä

$$J^2 + 1 = 0.$$

12. Olkoon n parillinen. Anna esimerkki matriisista $J \in M(n \times n; \mathbb{R})$ jolle

$$J^2 + 1 = 0.$$

(Vihje: riittää tarkastella tapaus $n = 2$, miksi? Mieti kiertoja).

13. Olkoon $V = (V, +, \cdot)$ äärellisulotteinen \mathbb{R} -vektoriavaruus. Olkoon $J: V \rightarrow V$ lineaarinen operaattori, jolle pätee $J^2 = -1$. Määritellään V :ssä \mathbb{C} -skalaarikertolasku $\odot: \mathbb{C} \times V \rightarrow V$ kaavalla

$$z \cdot v = xv + yJv,$$

missä $z = x + iy$, $x, y \in \mathbb{R}$.

a) Osoita, että $(V, +, \odot)$ on äärellisulotteinen \mathbb{C} -vektoriavaruus.

b) Olkoon e_1, \dots, e_n V :n kanta \mathbb{C} -vektoriavaruutena. Osoita, että $(e_1, ie_1, e_2, ie_2, \dots, e_n, ie_n)$ on V :n kanta \mathbb{R} -vektoriavaruutena, joten

$$\dim_{\mathbb{C}} V = \frac{\dim_{\mathbb{R}} V}{2}.$$

c) Olkoon $A: V \rightarrow V$ \mathbb{R} -lineaarinen operaattori. Osoita, että se on myös \mathbb{C} -lineaarinen jos ja vain jos $AJ = JA$.

14. Olkoon $A \in M(2 \times 2; K)$. Osoita, että

$$A^2 - (\text{tr } A)A + \det A = 0.$$

Matriisin jälki tr on sen diagonaalialkioiden summa.

15. Olkoon $A \in M(2 \times 2; \mathbb{R})$ matriisi jolla ei ole reaalisia ominaisarvoja. Olkoon $z = x + iy$ sen kompleksinen ominaisarvo. Osoita, että on olemassa matriisi $J \in M(2 \times 2; \mathbb{R})$ jolle $A = x \text{id} + yJ$ ja $J^2 = -1$.

16. Olkoon $L: V \rightarrow V$ operaattori äärellisulotteisessa vektoriavaruudessa. Oletetaan, että jollakin $p \in \mathbb{N}$ pätee $\text{Im } L^p = \text{Im } L^{p+1}$. Osoita, että

$$V = \text{Ker } L^p \oplus \text{Im } L^p.$$

(Vihje: osoita ensin, että jokainen $x \in V$ voidaan kirjoittaa muodossa $x = u + v$, missä $u \in \text{Ker } L^p$ ja $v \in \text{Im } L$. Iteroimalla tätä tulosta saadaan väite osoitettua).

17. Olkoon $K = \mathbb{Z}_2$ kahden alkion kunta. Tutki seuraavien $K[X]$:n polynomien jaollisuutta.

a) $X^2 + X + 1$,

b) $X^3 + 1$,

c) $X^4 + X^2 + 1$,

d) $X^4 + 1$.

18. Olkoon $L: V \rightarrow V$ operaattori, missä V äärellisulotteinen.
- a) Osoita, että L on kääntyvä jos ja vain jos sen minimipolynomin m_L vakiotermi on nolasta eroava.
 - b) Olkoon L kääntyvä. Osoita, että on olemassa polynomi $p \in K[X]$ siten, että $L^{-1} = p(L)$.
19. Olkoon $L: V \rightarrow V$ operaattori, missä V äärellisulotteinen. Osoita, että L ei ole kääntyvä jos ja vain jos on olemassa nolasta eroava operaattori $L': V \rightarrow V$ siten, että $LL' = L'L = 0$.
20. Olkoon K algebrallisesti suljettu ja $A \in M(n \times n; K)$. Osoita että matriisit A ja A^T ovat similaariset (vihje: Jordan).